

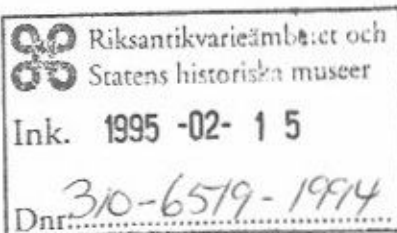

Kopia
Enligt förteckning
sista sidan

Länsstyrelsen i
Gotlands län
1995-02-07

Överklagande har
ej skett inom fö-
reskriven tid.

Eva Jacobsson
Eva Jacobsson
Registrator

Byggnadsminnesförklaring (BM) av medeltidshuset, ma-
gasinshuset samt en del av gården, fastigheten Atter-
dag 6 i Visby

BESLUT

Visby innerstad har bevarat egenarten hos gången tids
byggnadsskick och är därför att anse som synnerligen
märklig. Fastigheten Atterdag 6 ingår som en välbe-
varad del av denna bebyggelsemiljö. Länsstyrelsen
förklarar med stöd av 3 kap 1§ första stycket lag
(1988:950) om kulturminnen mm de nedan nämnda bygg-
naderna mm på denna fastighet för byggnadsminne (BM).

BM-förklaringen av ovan angivna fastighet skall om-
fatta det i stadsmuren ingående stenhuset, magasins-
byggnaden samt del av tomten enligt bifogade karta.
BM avser byggnadernas exteriör och interiör i enlig-
het med skyddsföreskrifterna nedan.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

Länsstyrelsen meddelar enligt 3 kap 2§ samma lag
följande skyddsföreskrifter:

1. Ovan angivna byggnader får inte rivas eller till
sitt yttre byggas om eller till. Inga förändringar
får heller ske vad gäller murverk och stomme, tak-
och fasadmateriäl eller övrig exteriör utformning.
2. I byggnadernas inre får inte göras ingrepp i eller
ändring av bärande konstruktioner och takstol.
I medeltidshuset får inte göras ingrepp i eller än-
dring av rumsindelning, skorstensstock, väggar, fast
inredning som eldstad, ursprunglig puts samt vägg-
och valvmålningar och en putsristning.

3. Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller. Vid underhålls- och reparationsarbeten får endast traditionella material och metoder användas och utförandet skall ske på sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.

FRAMTIDA ÅTGÄRDER

Framtida arbeten skall ske enligt ovan och i samråd med länsstyrelsen. Råd om underhåll och upprustning ges av länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Till beslutet bifogas riktlinjer för framtida upprustningsarbeten.

Även för BM prövas bygglovpliktiga åtgärder på sedvanligt sätt i kommunens byggnadsnämnd. Nämnden bör kontaktas i osäkra fall.

BYGGNADSBESKRIVNING

"Huset med målningarna", tidigare det Muntheska huset, är ett stenhus i två plan med källare som ligger dels på insidan, dels på utsidan av Visby ringmur. Huset antas vara uppfört på vid 1200-talets mitt, tidigare än muren, förhöjt och ändrat då muren uppfördes.

Huset har tegeltak i ett fall med lutning inåt staden. Fasaderna på insidan muren är slätputsade med kalkbruk och grå. Mot gården finns två rundvälvda portar, en port med stickbåge och en välvd källarnedgång. I övervåningen har en svalgång rekonstruerats.

På utsidan av muren finns flera ursprungliga gluggar och portar, varav endast en inte är igenmurad. Öppningarna sattes igen redan när huset införlivades med stadsmuren. Dessutom finns på bägge långsidorna i senare tid ett par förstörade öppningar med fönster-snickrier.

Huset är invändigt väl bevarat med bl a en i efterhand tillkommen, murad spis och väggnischer. Bjälklagen är av trä medan översta våningen täcks av två stora kryssvalv. I denna våning finns en medeltida skeppsristning i putsen samt de 1600-talsmålningar med figurer och växtmotiv, vilka givit huset dess benämning.

Magasinsbyggnaden är en envånings stenbyggnad med en rymlig magasinssvind, vilken uppfördes på 1790-talet.

Byggnadens tre egna murar står stumt mot stadsmuren, vilken i detta avsnitt innehåller ett marktorn. Det pappklädda brädtaket med ett fall inåt staden täcker stadsmuren samt fortsätter upp i tornet.

Fasaderna, med undantag för stadsmurena har en slätputsad tjärad sockel och vita väggar med slevdragen kalkputs. I den nordvästra fasaden finns en äldre port och två äldre porthål i vilka mindre dörrar samt ett skyltfönster har placerats. Taket har sex stycken takkupor vilka tidigare var försedda med luckor men har nu fönstersnickerier.

Byggnadens bottenvåning är idag inredd till restaurang. För detta ändamål har erforderliga regelväggar uppförts. Stenväggarna är putsade med KC-puts och vitmålade. I söder delas ett rum av med en ursprunglig stenvägg. Väggar och tak i detta rum är klädda med masonit.

Andra våningen har sitt ursprungliga brädgolv kvar. Här är stadsmuren oputsad men gavelväggarna har en grov kalkputs. I den södra änden finns ett loft och resterna av en ursprunglig brandmur. I försvarstornet finns tre moderna fönster samt fem bjälkar till ett mellanbjälklag.

EV ÄNDRING AV BM

Om ändring av byggnadsminnet i strid mot de meddelade skyddsföreskrifterna anses nödvändig av särskilda skäl, får länsstyrelsen enligt 3 kap 14§ lag om kulturminnen mm meddela tillstånd härtill.

EV ÖVERKLAGANDE AV BESLUTET

Detta beslut kan överklagas hos kammarrätten; se bilaga formulär B. Beslutet skall enligt 3 kap 1§ lag om kulturminnen mm tillämpas utan hinder av att ev talan förs mot beslutet.

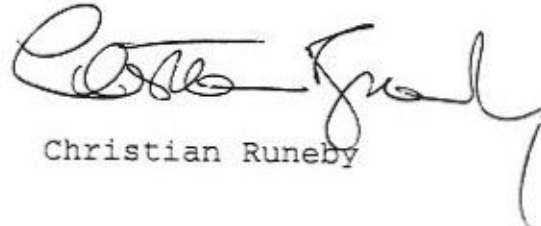
BESLUTANDE MM

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Thorsten Andersson.

Föredragande har varit tf länsantikvarie Christian Runeby.

I den slutliga handläggningen har även deltagit förste länsassessorn Nils Strehlenert.

Thorsten Andersson

Christian Runeby

Kopia
RAÄ
Byggnadsnämnden
Gotlands Fornsal
Kulturnämnden

Kopia av lagakraftvunnet beslut
RAÄ
Inskrivningsmyndigheten
Fastighetsregistermyndigheten
Gotlands Fornsal
Planenheten
Länsantikvarien
Byggnadsnämnden

RIKTLINJER FÖR FRAMTIDA UPPRUSTNINGARBETEN

Huset med målningarna

Det är nödvändigt att inom snar framtid anlita en konservator för att undersöka valvmålningarnas och skeppsristningens tillstånd.

Byggnaden bör i samband med en framtida restaurering genomgå en byggnadsarkeologisk undersökning där bl.a. en dendrokronologisk datering bör göras av såväl bjälklag som takstolar.

Exteriör

Fasaderna på stadsmurens utsida ska restaureras i samband med de pågående restaureringsarbetena på stadsmuren. Fönsterna i övre våningen bör förses med magasinssluckor med 1800-tals karaktär. Den södra skall förses med två och den norra med en lucka. I övrigt bör inte fasadernas utseende förändras.

Fasaden på stadsmurens insida, bör putsas på de partier vilka idag är oputsade, då fasaden ursprungligen var helt putsad. Elkablar fästa på fasadens utsida bör utföras mer diskret. De får ej bilas in i fasaden. Skyddsrumssluckan av järn till källarnedgången bör ersättas med en dörr av stående bräder i enlighet med Emil Eckhoffs ritning från 1922. Dörren bör tjäras. Låset till den nordvästra dörren i nedre våningen bör repareras. Trappan till svalgången bör rekonstrueras. Fönstret i övre våningen bör förses med magasinssluckor med 1800-tals karaktär.

Interiör

Källaren- Inrättningar som mellanvägg, förstärkningsbjälkar och betonggolv, vilka tillkom då rummet skulle användas som skyddsrum, bör avlägsnas om så är möjligt. Äldre ljusöppningar bör öppnas i den mån som behövs för att skapa en tillräcklig ventilation i källaren.

Nedre våningen

Den mittersta dörröppningen bör putsas om. Den nordvästra dörröppningens cementtröskel bör bytas mot en i kalksten. De murade spisarna bör repareras. I det södra rummet bör det äldre golvet tas fram om det finns under det befintliga. Annars bör det rekonstrueras. Masonit-skivorna i taket bör avlägsnas.

Övre våningen

Målningar och skeppristning bör konserveras. Önskvärt vore om det nedsvärtade yttre slanningslagret kunde avlägsnas, så att målningarna framträdde. Om detta innebär skada för målningarna, kan möjligtvis slanningslagret rengöras. Cementlagningar putsen skrapas bort och ersätts med kalkbruk. Möjligtvis putsas helt blottade partier av valven om med kalkputs. Brädgolvet lagas vid behov. Hyllinredningen i nischen i den nordöstra väggen rekonstrueras. Den igensatta dörren till svalgängen öppnas. Fönstersnickerier i båda våningarna repareras och målas med ren linoljefärg.

Magasinsbyggnaden "Effes"

Exteriör

Den sydvästra fasaden- Om det större fönstret skall göras om till nödutgång bör fönstret ersättas med två magasinluckor av 1800-tals karaktär. Balkong- och trappkonstruktionen i trä vilken skall ingå i nödutgången, bör utföras med tanke på gårdsmiljön och att den skall samverka med byggnaderna.

Den nordvästra fasaden- Partier vilka har lagats med cementputs bör ersättas med kalkputs. De två västligaste porthålen bör i likhet med det nordliga åter förses med äldre portar.

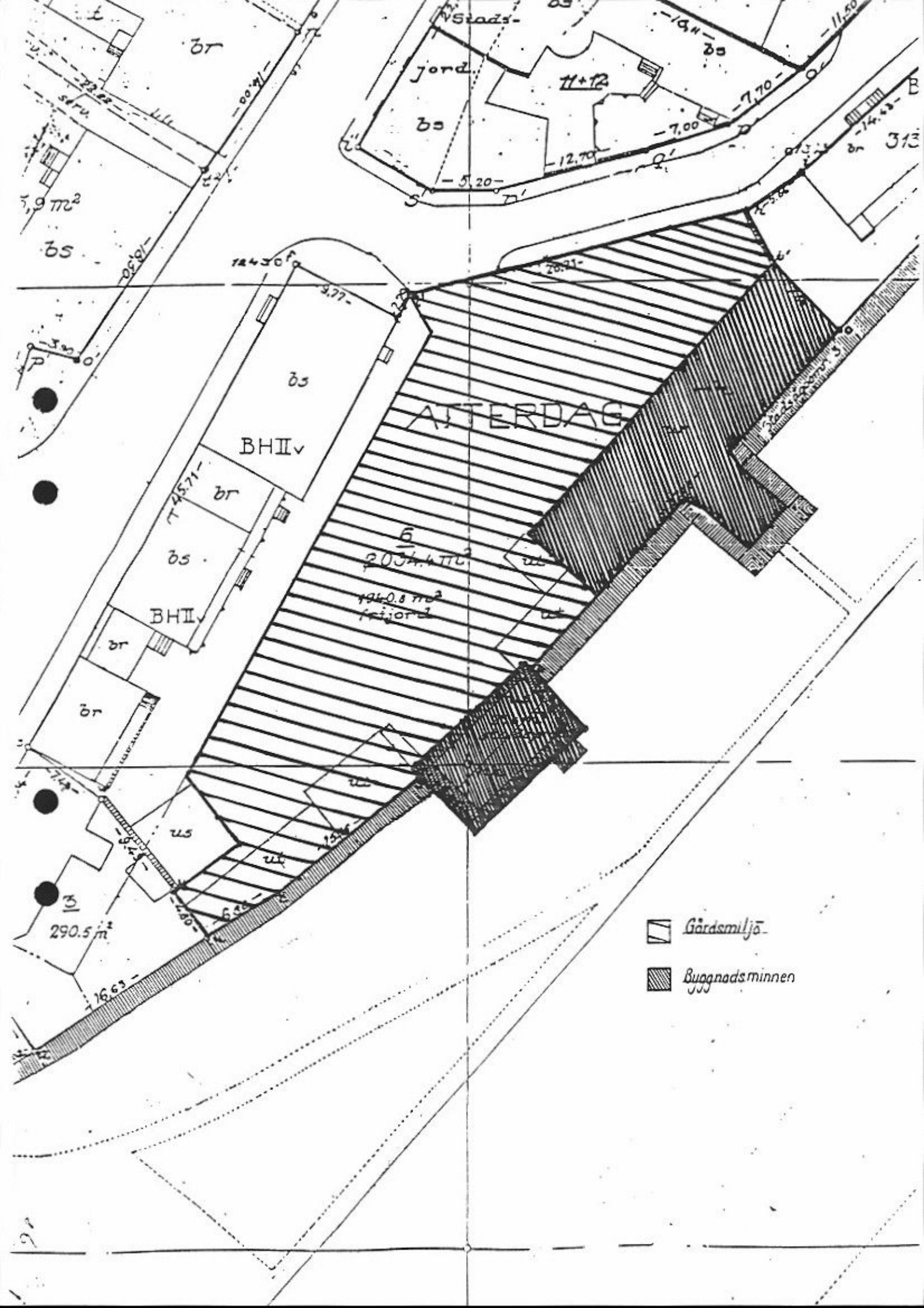
Den nordöstra fasaden- I samband med restaurering bör undersökas om fasaden tar skada av klångväxten.

Interiör

Bottenvåningen- Putsen på stadsmuren skall avlägsnas. Övriga stenväggar bör ha en kalkputs målad med vit äggoljetempra. Alla senare tillkomna golv och mellanväggar är av trä och reversibla. Masonitinredningen i det södra rummet bör avlägsnas.

Vindsvåningen- Alla putsspår och putsrester på stadsmuren skall lämnas orörda. Fönsterna i tornet bör repareras och tätas. Hål i brädgolvet lagas i. Takkonstruktionen undersöks statistiskt och behövliga förstärkningar utföres. Rötskadade delar bytes. Alla befintliga bjälkar, likaså de till det äldre loftet bör behållas. Takpappen bytes mot ny. Takkupor och fönstersnickerier repareras och målas med ren linoljefärg. Eventuellt förses takkuporna med utvändiga magasinluckor av liggande panel, i enlighet med Emil Eckhoffs ritning 1922.

Gårdsplanens kullerstensbeläggning tas fram alt. rekonstrueras. Arbetet kan ske etappvis, där områdena framför stenbyggnaderna åtgärdas först.

- *Gårdsmiljö*
- *Byggnadsminnen*